

CYFARFOD ARBENNIG O GYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 24 Ionawr, 2013

PRESENNOL:

Y Cynghorydd R.L.I. Jones – Cadeirydd
Y Cynghorydd E.G. Davies - Is-Gadeirydd

Y Cynghorwyr W.J. Chorlton; Lewis Davies; R. Anthony Dew; Jim Evans; K. Evans; Ff.M. Hughes, K.P. Hughes; R.L.I. Hughes; W.I. Hughes; W.T. Hughes; Vaughan Hughes; A. Morris Jones; Eric Jones; G.O. Jones; H. Eifion Jones; O. Glyn Jones; Raymond Jones; R. Dylan Jones; C. McGregor; A. Mummery; Bryan Owen; J.V. Owen; G.O. Parry, MBE; R.G. Parry, OBE; E. Roberts; E. Schofield; Ieuan Williams; Selwyn Williams.

WRTH LAW:

Prif Weithredwr
Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Datblygu Cynaliadwy
Cyfarwyddwr Addysg a Hamdden
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)
Pennaeth Swyddogaeth (Cyfreithiol a Gweinyddol)
Pennaeth Dros Dro (Adnoddau)
Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid)
Pennaeth Gwasanaeth (Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd)
(Eitem 4 yn unig)
Prif Swyddog Cynllunio (EGJ)
Rheolwr Cynllunio (Polisi) (NHD)
Arweinydd Tîm (Tai a Chymunedau) (BT)
Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor

YMDDIHEURIADAU:

Y Cynghorwyr D.R. Hughes, T. Lloyd Hughes, Tom Jones, Rhian Medi, R.L. Owen, P.S. Rogers.

1. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Cafwyd datganiad o ddiddordeb gan y Cynghorwyr R. A. Dew a Bryan Owen yn eitem 4 y cofnodion hyn ac nid oeddent yn bresennol yn y cyfarfod yn ystod unrhyw drafodaeth na phleidleisio ar yr eitem.

Datganodd y Cynghorydd R. L.I. Hughes ddiddordeb yn Eitem 4 y cofnodion hyn, arhosodd yn y cyfarfod i gyflwyno'r adroddiad fel y Deilydd Portffolio ac yna gadawodd y cyfarfod yn ystod y drafodaeth a'r pleidleisio a ddilynodd ar yr eitem.

Cafwyd datganiad o ddiddordeb gan y Pennaeth Swyddogaeth (Cyfreithiol a Gweinyddol) a'r Arweinydd Tîm (Tai a Chymunedau) yn Eitem 4 y cofnodion hyn ac nid oeddent yn bresennol yn y cyfarfod yn ystod unrhyw drafodaeth na phleidleisio ar yr eitem.

2. DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR, BWRDD Y COMISIYNWYR NEU BENNAETH Y GWASANAETH TALEDIG.

Estynnodd y Cadeirydd ei gydymdeimlad dwysaf ar ran y Cyngor â Mrs. Myfanwy Williams ar farwolaeth y cyn Gynghorydd W.J. Williams, MBE yn ddiweddar. Roedd y rhai a fynychodd ei angladd yn ymwybodol o'r teyrngedau a wnaed i'w gymeriad ac i'w hiwmor iach.

Bu'n cynrychioli'r hen Gyngor Bwrdeistref a'r Cyngor Sir fel aelod dros Llanddyfnan ac fel cyn Faer, Cadeirydd ac Arweinydd y Cyngor Sir. Bu'n cynrychioli'r Cyngor ar gyrrff allanol sy'n rhy niferus i'w henwi a chymerodd ddiddordeb arbennig mewn materion economaidd ac mewn cludiant yn ei rôl fel Cadeirydd TAITH. Yn fwy diweddar, roedd yn ymfalchïo iddo gael ei ethol yn Aelod o Bwyllgor y Rhanbarthau, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru. Roedd W.J. yn cael ei barchu fel llysgennad gwirioneddol dros y Cyngor ac fel rhywun a roddodd wasanaeth cyhoeddus i'r gymuned am hanner can mlynedd.

Cydymdeimlwyd hefyd a Mrs. Raj Parry Jones ar farwolaeth ei gwr, Dr. Tom Parry Jones. Roedd Dr. Parry Jones yn fyd-enwog am ddyfeisio'r anadlieddydd electronig a ddefnyddiwyd i ddal gyrwyr ceir sy'n yfed. Roedd hefyd wedi sefydlu Cronfa'r Dr. Tom Parry Jones i annog pobl ifanc i ddilyn gyrfaoedd mewn gwyddoniaeth a thechnoleg a hefyd wedi sefydlu Labordai Lion i gynhyrchu a marchnata'r anadlieddydd yn fyd-eang. Roedd ganddo enw da byd-eang a brwdfrydedd gwirioneddol dros ddatblygu economi Cymru i'r dyfodol, drwy sicrhau fod pobl ifanc yn cael eu cefnogi'n dda o ran datblygu eu gwybodaeth wyddonol a'u sgiliau entrepreneuriaidd.

Safodd yr Aelodau a'r swyddogion mewn teyrnged ddistaw fel arwydd o'u parch.

3. CYFARWYDDYD CYNLLUNIO ATODOL YNNI GWYNT AR Y TIR (CCA)

Yn unol â pharagraff 4.1.27.1 o Gyfansoddiad y Cyngor PENDERFYNWYD atal y Rheolau Sefydlog yn ystod trafod yr eitem arbennig hon fel y gellid cael trafodaeth lawn ac agored ar y mater.

(a) Adroddwyd – Bod y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 14 Ionawr, 2013, wedi penderfynu *'i gyfeirio'r mater i'r Cyngor Sir i'w drafod.'*

(b) Adroddwyd - Bod y Cyngor hwn wedi paratoi Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol (CCA) yng nghyswllt gwaith datblygu oedd yn ymwneud â datblygiadau ynni gwynt ar y tir a gafodd ei adolygu yn dilyn y cyfnod ymgynghori cyhoeddus cyntaf ac a fu wedyn yn destun cyfnod o ymgynghori cyhoeddus pellach. Roedd yr adroddiad hwn yn ceisio cymeradwyaeth i'r ymateb oedd yn cael ei argymhell i'r sylwadau a dderbyniwyd a'r newidiadau i'r CCA. Byddai'r CCA yn ystyriaeth o bwys wrth ddelio gyda cheisiadau cyfredol a rhai yn y dyfodol hyd nes y byddai'r cynlluniau presennol

yn cael eu disodli gan y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd mabwysiedig ac/neu unrhyw CCA perthnasol all gael ei ffurfio i gefnogi ei bolisiâu.

Er bod y gwrthwynebiadau'n ymwneud â nifer o wahanol themâu, roedd yna ryw dri mater yr oedd nifer o'r gwrthwynebwyr wedi cyfeirio atynt :-

- Pellteroedd gwahanu
- Effaith sŵn
- Effaith y tyrbinau ar yr A.H.N.E.

Roedd y mwyafrif llethol o'r gwrthwynebwyr i'r ail ymgynghoriad cyhoeddus yn teimlo y dylai'r ddogfen fod yn fwy penodol yn ei manylion gan ddarparu cyfarwyddyd cliriach ynglŷn â phellteroedd gwahanu a rhwystrau uwch yn yr A.H.N.E. Roedd gweddill y gwrthwynebwyr yn teimlo bod y ddogfen eisoes yn or-benodol a'i bod yn ymestyn y tu hwnt i orchwyl CCA, yn arbennig o ran cyfyngiadau uchder mewn A.H.N.E.

Rhodddwyd atodiad i'r adroddiad gerbron yn y cyfarfod yn awgrymu mân newidiadau pellach i'r ddogfen.

Gwnaed sylwadau fel a ganlyn gan yr Aelodau yn ystod y drafodaeth ar y mater :-

- y ffaith bod 8,000 o drigolion wedi arwyddo deiseb yn galw am barth gwahanu 1.5km rhwng tyrbinau a chartrefi ac ni ellid annwybyddu hynny;
- roedd un aelod yn ystyried y dylid defnyddio bond i sicrhau bod safleoedd a ddefnyddir i gynhyrchu gwynt yn cael eu clirio'n gyfan gwbl unwaith y bydd tyrbina wedi dod i ddiwedd ei oes ymarferol (crybwyllwyd y byddai hynny rhwng 15-25 mlynedd). Oni bai bod bond yn cael ei greu, efallai y byddai cost dadgomisiynu a chlirio'r safle yn disgyn ar drethdalwyr Ynys Môn;
- roedd un Aelod yn ystyried bod disgwyliad y byddai'r CCA yn diogelu ein Hynys werdd a dymunol, ond nid oedd yn llwyddo yn hynny o beth. Un ystyriaeth arall i'w chadw mewn cof oedd effaith gronnol datblygiadau o'r fath ar ardaloedd unigol. Dylai'r Cyngor gael map ar wefan y Cyngor ac yn swyddfeydd y Cyngor yn dangos ble roedd pob cais am dyrbin gwynt wedi ei leoli. Roedd y ddogfen hefyd yn drwm o blaid y datblygwr ac nid y trigolion;
- roedd un Aelod yn gwrthwynebu'n gryf yr effaith y byddai tyrbinau'n eu cael ar A.H.N.E ac effaith hynny ar dwristiaeth ac ar Lwybr Arfordirol Ynys Môn. Nid oedd y ddogfen ychwaith yn crybwyll unrhyw gyfraniadau budd cymunedol;
- yr effaith a gâi datblygiadau o'r fath ar gymeriad y dirwedd ac ar safon y mwynderau a fwynheir gan breswylwyr a thwristiaid. Dywedwyd ei fod hefyd yn groes i Strategaeth Gyfathrebu 2012-15 y Cyngor Sir oedd ar nod (inter-alia) o sicrhau bod angen i drigolion Ynys Môn fod yn iach ac yn ddiogel ac i ddiogelu'r amgylchedd adeiledig a'r amgylchedd naturiol i genedlaethau'r dyfodol;

- byddai datblygiadau o'r fath yn difetha'r dreftadaeth, yr iaith ac economi'r Ynys yn arbennig fel cyrchfan i dwristiaid. Roedd rhai o awdurdodau lleol yn Lloegr a'r Alban wedi newid y pellteroedd gwahanu;
- cyfeiriodd un Aelod at bryderon a leisiwyd gan breswylwyr ynglŷn â'r pellteroedd gwahanu oddi wrth eiddo, busnesau ac A.H.N.E. Roedd paragraff 18.1 y ddogfen ymgynghori wreiddiol yn cyfeirio at yr uchder mwyaf a ganiateir i dyrbinau gwynt o fewn A.H.N.E, neu o fewn 1km, sef 15 metr. Nid oedd unrhyw sôn am 1km yn y ddogfen newydd. Roedd y parth gwahanu wedi diflannu'n gyfan gwbl ac roedd y 15m wedi mynd yn 20m. Roedd y CCA yn ei ffurf bresennol wedi ei wanhau yn hytrach na'i gryfhau;
- mynegodd aelod arall bryder bod tyrbinau yn ffynhonnell ynni annibynadwy ac anghyson. Roedd Awdurdodau Lleol yn cael eu gorfodi i ddilyn polisiau'r Llywodraeth a Pholisiau Ewropeaidd a hynny er niwed sylweddol i'w cymunedau;
- perygl i awyrennau sydd yn hedfan yn isel, y gwasanaeth achub mynydd a'r gwasanaeth ambiwlans awyr;
- roedd y ddogfen yn caniatáu gormod o hyblygrwydd i ddatblygwyr. Roedd pryderon ynglŷn â goblygiadau iechyd posibl i deuluoedd oedd yn byw yn agos a hefyd ddifrod sŵn i'r amgylchedd;
- roedd rhai o'r Aelodau'n ystyried y dylid cael rhagdybiaeth yn erbyn pob cais fyddai'n cael ei dderbyn.

Roddwyd cyfle i'r Prif Swyddog Cynllunio ymateb i'r pryderon/sylwadau a godwyd yn y cyfarfod a dywedodd wrth yr Aelodau bod nifer o'r materion a oedd wedi eu codi eisoes wedi cael sylw a'u hegluro yn y CCA drafft. Gofynnodd i'r Cyngor gefnogi'r argymhellion oedd yn yr adroddiad.

Cafwyd cynnig o welliant gan y Cyngorydd H. Eifion Jones fel a ganlyn:-

“ar gyfer tyrbinau gwynt dros 20 metr, bydd y pellteroedd gwahanu oddi wrth eiddo preswyl neu dwristiaeth y mwyaf o 500m neu 20 gwaith yr uchder i flaen y llafr (mewn metrau) a;

ni fydd tyrbinau gwynt canolig a mawr yn yr A.H.N.E neu o fewn 2km yn cael eu cefnogi.”

Cynigwyd gwelliant i'r prif gynnis gan y Cyngorydd A. Morris Jones sef, *“y dylid cymryd i ystyriaeth effaith gronol tyrbinau gwynt ar ardaloedd unigol wrth benderfynu ar geisiadau.”*

Cynigwyd gwelliant pellach i'r prif gynnis gan y Cyngorydd E.Schofield sef, *“cyn rhyddhau caniatâd cynllunio, rhaid i ddatblygwyr tyrbinau gwynt gyflwyno bond i'r*

Awdurdod Cynllunio Lleol er mwyn sicrhau y bydd y safle'n cael ei glirio a'i adfer i'w gyflwr blaenorol unwaith y daw'r tyrbinau i ddiwedd eu hoes."

Dwywedodd y Prif Swyddog Cynllunio mewn ymateb i'r gwelliannau a gynigwyd nad oedd swyddogion wedi cael cyfle i werthuso'r gwelliannau a lleisiodd ei bryder bod aelodau'n newid polisi a bod hynny'n tanseilio'r polisiâu cyfredol.

Rhoddodd y Swyddog Monitro gyngor na ddylid gwneud unrhyw welliannau i'r CCA drafft rhag ofn gwneud y CCA, neu benderfyniadau a wneir oddi tano, yn agored i her gyfreithiol e.e. o ganlyniad i lyffetheirio disgresiwn dan y polisiâu neu osod pellteroedd gwahanu mympwyol na allai'r Cyngor eu hamddiffyn ar apêl. Atgoffodd y Swyddog Monitro y Aelodau o'r pwerau wrth gefn oedd gan y Comisiynwyr.

PENDERFYNWYD ailsefydlu'r Rheolau Sefydlog yn y fan hon cyn cymryd pleidlais ar y mater.

PENDERFYNWYD bod y newidiadau oedd yn cael eu hargymell yn yr adroddiad yn cael eu hymgorffori yn y CCA a'u bod yn cael eu mabwysiadu gan y Cyngor i'w defnyddio fel ystyriaeth o bwys wrth ddelio â cheisiadau am Dyrbinau Gwynt ar y Tir, ond yn amodol ar y gwelliannau canlynol y cytunwyd arnynt yn y cyfarfod hwn :-

- **I dyrbinau gwynt dros 20 metr, bydd y pellteroedd gwahanu o eiddo preswyl neu dwristiaeth yn 500m neu 20 gwaith yr uchder i flaen y llafr (mewn metrau) p'un bynnag yw'r mwyaf;**
- **Ni fyddir yn cefnogi tyrbinau gwynt canolig a mawr o fewn A.H.N.E neu o fewn 2km iddi;**
- **Dylid cymryd i ystyriaeth yr effaith gronnol a gaiff tyrbinau gwynt ar ardaloedd unigol wrth benderfynu ceisiadau;**
- **Cyn rhyddhau unrhyw ganiatâd cynllunio, rhaid i ddatblygwyr tyrbinau gwynt gyflwyno bond i'r Awdurdod Cynllunio Lleol er mwyn sicrhau y bydd safle yn cael ei glirio a'i adfer i'w gyflwr blaenorol unwaith y bydd tyrbinau yn dod i ddiwedd eu hoes.**

4. Y STRATEGAETH A FFEFRIR O RAN Y CYNLLUN DATBLYGU LLEOL

(a) Adroddwyd - Bod y Pwyllgor yn ei gyfarfod ar 14 Ionawr, 2013 wedi "*penderfynu argymell i'r Cyngor Sir ei fod yn cymeradwyo'r ddogfen Strategaeth a Ffefrir i bwrpasau ymgynghori gyhoeddus.*"

(b) Adroddwyd - bod y ddogfen hon yn dangos sut y byddid yn mynd i'r afael a'r materion a'r patrymau amgylcheddol economaidd a chymdeithasol cyfredol sy'n cael effaith ar ardal y cynllun. Roedd hefyd yn edrych ar sut y byddid yn cyflawni anghenion datblygu'r ardal, yn cynnwys lleoliadau bras arfaethedig ar gyfer tai newydd, gwaith, a gofynion strategol eraill. Yn dilyn ei gymeradwyo gan Gynghorau Môn a Gwynedd, byddai'r ddogfen ar gael ar gyfer ymgynghori cyhoeddus am chwe wythnos. Byddai'r

safbwyntiau a fynegir o gymorth i baratoi cynllun mwy manwl, sef y Cynllun Adneuol fyddai'n cael ei ystyried gan y ddau Gyngor yn hwyrach yn 2013.

Gofynnwyd i'r Cynghorydd Eric Jones drafod ei ymholiad gyda swyddogion Cynllunio ar ddiwedd y cyfarfod, sef pam nad oedd Penmynydd wedi ei nodi o fewn yr hierarchaeth anheddau o dan Bolisi PS3.

PENDERFYNWYD

- **Cymeradwyo'r ddogfen Strategaeth a Ffefrir ddrafft ar gyfer ymgynghori cyhoeddus;**
- **Dirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Gwasanaeth (Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd) i wneud mân gywiriadau i'r ddogfen Strategaeth a Ffefrir cyn ei rhyddhau ar gyfer ymgynghori cyhoeddus.**

5. MABWYSIADU CYNLLUN CYMORTH AT Y DRETH GYNGOR

(a) Adroddwyd - Bod y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 14 Ionawr, 2013 wedi penderfynu argymhell i'r Cyngor Sir fel a ganlyn :-

"Ei fod yn nodi gwneud Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig (Cymru) ("y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig") gan Gynulliad Cymru ar 19 Rhagfyr 2012;

Ei fod yn nodi canlyniad yr ymarfer ymgynghori gan y Cyngor ynghylch cyflwyno Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor;

Ei fod yn mabwysiadu'r Cynllun fel y nodir ef yn Atodiad 1 yr adroddiad."

(b) Adroddwyd - Y bydd y cynllun Budd-dal Treth Gyngor cyfredol yn dod i ben ac y bydd cynllun Cymorth at y Dreth Gyngor yn dod yn ei le o Ebrill 2013. Roedd yn anghenraid statudol yng Nghymru i fabwysiadu'r cynllun erbyn 31 Ionawr, 2013 ac roedd angen i'r Cyngor hwn reoli cost y cynllun o fewn ei gyllideb. Cost amcanol y cynllun arfaethedig pe bai wedi bod yn ei le yn y flwyddyn gyfredol oedd £4.6m. Gyda chynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor, byddai'r ffigwr yn codi i £4.8m. Felly, roedd cost ragamcanedig y cynllun yn 2013-14 rhwng £4.80m - £4.95m oedd yn £150-300k yn fwy na'r grant o £4.65m. Byddai'r diffyg hwn yn cael ei drin fel risg gorfforaethol ar gyllidebau'r Cyngor a'i fonitro mewn adroddiadau monitro'r gyllideb i'r Pwyllgor Gwaith.

Dywedwyd bod Llywodraeth Cymru bellach wedi rhoi Rheoliadau newydd gerbron ar gyfer 2013 a fyddai'n diwygio'r Rheoliadau blaenorol a gymeradwywyd ar 19 Rhagfyr 2012 ac roedd hynny yn golygu na fyddai'n rhaid i'r holl hawl wyr sy'n derbyn cefnogaeth o dan y cynllun orfod talu cyfran o'u bil treth gyngor. Byddai'r newidiadau yn cynyddu'r lefel uchaf o gefnogaeth y gallai hawl wyr cymwys ei dderbyn o 90% i 100% gyda chost y newid hwn yn cael ei gefnogi gyda £22m ychwanegol gan Lywodraeth Cymru.

PENDERFYNWYD

- **Nodi bod Cynulliad Cymru ar 19 Rhagfyr 2012 wedi creu Rheoliadau Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion a Ragnodir (Cymru) ("y Rheoliadau Gofynion a Ragnodir") fel y cawsant eu diwygio gan reoliadau Cynulliad Cymru 2013;**
- **Nodi canlyniad yr ymarfer ymgynghori wnaed gan y Cyngor ar gyflwyno'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor oedd i'w weld yn Atodiad B;**
- **Mabwysiadu'r cynllun fel y caiff ei nodi yn Atodiad A yr adroddiad;**
- **Bod awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid) i ddiwygio'r Cynllun Cymorth lleol ar gyfer y Dreth Gyngor 2013-14 pe bai angen i gymryd i ystyriaeth y newidiadau a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru.**

Daeth y cyfarfod i ben am 11:50 a.m.

**CYNGHORYDD R. LI. JONES
CADEIRYDD**